

Scenariusz katechezy dla kl. IV-VI

(s. Mariola Bochniak CSSMA)

Temat: Św. Michał Archanioł i jego zadania.

1. Cele katechezy:

- poznanie nauki Kościoła o upadku aniołów,
- odkrywanie św. Michała Archanioła i jego zadań w życiu chrześcijanina,
- kształtowanie potrzeby zwracania się o pomoc do tego Archanioła,
- uświadomienie istnienia walki dobra i zła oraz oręża, w jakie możemy się do tej walki wyposażyć.

2. **Słowa kluczowe:** Archanioł Michał, walka, zbroja.

3. Uwagi metodyczne:

A. Pomoce dydaktyczne: Pismo św. (Ef 6, 10-18a); teksty opowiadań (załącznik:1,2,3); obraz św. Michała; plansze z zadaniami św. Michała Archanioła; arkusze do pracy w 5 grupach, mazaki, obrazki z modlitwą Leona XIII (zał. 4);

B. Metody: opowiadanie, wykład, burza skojarzeń, analiza tekstu biblijnego, medytacja obrazu, okienka informacyjne,

C. Literatura i środki audiowizualne:

- Prezentacja multimedialna o św. Michale / www.michalitki.pl /
- Skoczylas H., Kult św. Michała Archanioła, Marki 2007.
- Któż jak Bóg!, dwumiesięcznik o aniołach i życiu duchowym, Marki.
- Trzcńska- Frühlingowa I., Aniołów tajemnice, Marki 2000.

4. Plan katechezy.

a) WSTĘP - opowiadanie i wykład; ok. 7 min.

- świadectwo o doświadczeniu pomocy św. Michała Archanioła,
- nauka Kościoła o upadku aniołów.

🤩 ROZWINIĘCIE - ok. 25 min.,

- burza skojarzeń do słów: zbroja, tarcza, hełm, miecz, waga,
- analiza tekstu biblijnego Ef 6,10-18a,
- medytacja obrazu św. Michała,
- prezentacja multimedialna lub wykład urozmaicony,
- praca w grupach z okienkiem informacyjnym.

c) ZAKOŃCZENIE - ok. 13 min.,

- rozmowa kierowana, podsumowująca pracę w grupach,
- MODLITWA,
- zapis w zeszycie,
- zadanie domowe.

5. PRZEBIEG KATECHEZY.

a) WSTĘP - zapis tematu.

Opowiadanie (do wyboru, najlepiej, gdy przeczyta je uczeń).

Załącznik 1.

W dniach 7-15 kwietnia 2003 r. przebywałam w Szpitalu Wojskowym w Poznaniu. Lekarz podjął decyzje o usunięciu ślinianki przyusznej lewej. Wiedziałam, że ta operacja jest ryzykowna i z całą ufnością zwróciłam się do św. Michała Archanioła z prośbą, by kierował ręką chirurga podczas zabiegu. Wcześniej dużo czytałam o aniołach i św. Ojcu Pio, który zawsze współpracował z nimi w ważnych sprawach i otrzymywał od nich niezawodną pomoc. Operacja przebiegła bardzo dobrze. Minął wieczór, noc i rano następnego dnia, a ja nie odczuwałam żadnego bólu w miejscu operowanym. Przy rannej zmianie opatrunku, w kolejnym dniu po operacji, lekarz ordynator powiedział, że rana się pięknie goi. Wiedziałam, że w moim przypadku zadziałał św. Michał Archanioł. Podczas pobytu w szpitalu słyszałam dzwony, bijące na Anioł Pański w pobliżu świątyni. Ów kościół okazał się kościołem...pod wezwaniem św. Michała Archanioła! Chwała Panu, że możemy otrzymywać łaski za przyczyną aniołów, których Bóg nam dał po to, by się nami opiekowali, wspomagali i chronili nas."

/ Irena Treper-Górna z Grodziska Wielkopolskiego, Udana operacja, w: Któż jak Bóg, 3(2006), s. 13/.

Załącznik 2.

Po jednym z czuwań modlitewnych opowiadała mi, nieżyjąca już starsza pani, że po zakończeniu II wojny światowej wraz z koleżanką wracała z Niemiec do Polski pieszo. W pewnym momencie, wychodząc z lasu niespodziewanie natrafiły na oddział żołnierzy rosyjskich i nie udało im się uciec. Wzięli jej koleżankę. Przeróżny krzyk,(...) na koniec głuchy strzał, który zakończył mękę dziewczyny. Teraz przyszła kolej na nią, lecz ona w tym momencie z wielką ufnością zwróciła się do Pana Boga: "Boże, przecież Ty mnie nie zostawisz samej na pastwę tych rozwścieczonych żołnierzy. To niemożliwe." Wówczas pojawił się - nie wiadomo skąd - inny żołnierz, z naszywkami na ramionach, z pepeszą w ręce. Stał między nimi a nią i powiedział do nich: "Który ją dotknie, będzie miał ze mną do czynienia." Odeszli, a ten wybawca kazał jej zostawić wózek, który pchała przed sobą, poprowadził ją na stację kolejową, wsadził do bydłowego wagonu pociągu, który miał jechać do Polski, i na odchodnym zapytał: "Nie chcesz wiedzieć kto cię uratował?" i nie czekając na odpowiedź powiedział: "Przyjdę po ciebie w chwili twojej śmierci". Od tamtego momentu, nieprzerwanie miała wewnętrzną pewność, że był to św. Michał Archanioł w stroju rosyjskiego żołnierza. (...)."

/ Ks. Z. Baran, Św. Michał Archanioł ratuje życie, w Któż jak Bóg; 4(2005), s.15/

Załącznik 3.

Z nabożeństwem do św. Michała Archanioła spotkałam się po raz pierwszy w 1964 roku. Kupiłam zaraz anielski modlitewnik i nie przestawałam się modlić do św. Michała, polecając mu swoje troski i zmartwienia. W 1994 r. zostałam członkiem ruchu Rycerstwa św. Michała Archanioła. Spotkały mnie w życiu kilka razy różne nieszczęścia, ale zawsze przy pomocy Matki Bożej, Miłosierdzia Bożego i św. Michała Archanioła umiałam z nich wyjść. Od dłuższego czasu intensywnie modliłam się o nawrócenie syna. Uciekałam się do wstawiennictwa ks. Bronisława Markiewicza. Prosiłam Pana Boga, aby syn został wyzwolony z nałogu alkoholizmu, wyspowiadał się i zmienił życie. W roku 2004 syn przestał pić. Nie był jeszcze jednak pojednany z Bogiem. W dzień śmierci Ojca Św. Jana Pawła II bardzo płakałam i w tych łzach otrzymałam natchnienie, by rozpocząć nowennę do Miłosierdzia Bożego i św. Michała Archanioła w tej bolesnej dla mnie intencji. I stał się cud. Oto 24 kwietnia 2005 roku, w czasie homilii Ojca św. Benedykta XVI mój syn po 30 latach przerwy poszedł do spowiedzi i komunii świętej. Ze łzami radości zanosila Bogu słowa mej wdzięczności za to, że po tylu latach cierpień, bólu i samotności doczekałam się tej chwili (...)."
/ Franciszka, Powrót syna do Boga po 30 latach, w: Któż jak Bóg! 4(2005), s. 15/.

Wykład.

Słuchając tych autentycznych wypowiedzi, możemy przekonać się, że są osoby, które głęboko wierzą i doświadczają obecności i pomocy św. Michała Archanioła.

Aniołowie, są to istoty duchowe, stworzone przez Boga, nie posiadające ciała, ale mające rozum i wolną wolę. Potrafią więc kochać, poznawać i wybierać tak, jak człowiek, ale w doskonalszy sposób. Znamy z Pisma św. trzy imiona aniołów, zwanych archaniołami, czyli aniołami, spełniającymi wyjątkowe zadania względem człowieka: Gabriel, Rafał i Michał.

Szczególnie cenny jest dla naszego tematu tekst z Apokalipsy (12,7-9):

"I nastąpiła walka na niebie: Michał i jego aniołowie mieli walczyć ze Smokiem. I wystąpił do walki Smok i jego aniołowie, ale nie przemógł, i już się miejsce dla nich nie znalazło. I został strącony wielki Smok, Wąż starodawny, który się zwie diabeł i szatan, zwodzący całą ziemię, a z nim strąceni zostali jego aniołowie".

Kościół naucza, że ten opis przybliży nam upadek aniołów. Bóg poddał wszystkich aniołów próbie, zanim było im dane wziąć udział w Jego szczęściu i oglądać Jego oblicze. Poznali oni Boży plan stworzenia ludzi, istot z duszą i ciałem, a więc niższych od aniołów. Ukazany był im także grzech człowieka i sposób, w jaki człowiek zostanie wybawiony przez Zbawiciela. Najpiękniejszy z aniołów, Lucyfer zamiast oddać wtedy hołd Bogu, uniósł się pychą i podniósł bunt przeciwko Stwórcy, wołając: "Nie będę służył!". Natychmiast odpowiedział mu św. Michał i niezliczona rzesza aniołów wołając "Któż jak Bóg!" Tak aniołowie podzielili się na dwa obozy: dobrymi aniołami przewodzi św. Michał, a demonami Lucyfer, w Apokalipsie Smok, Wąż.

😊 ROZWINIĘCIE - ok. 25 min.,

1. Burza skojarzeń do słów: zbroja, tarcza, hełm, miecz, waga.

Chcemy teraz lepiej poznać św. Michała Archanioła, więc posłużymy się ćwiczeniem.

Napiszę na tablicy wyraz, a wy powiecie mi, co wam się z nim kojarzy.

Zbroja - skojarzenia np. obrona, strój, żołnierz, pancierz ...

Tarcza - chroni, można się za nią schować ...

Hełm - osłania głowę, nakrycie głowy ...

Miecz - np. ucina, zabija, przecina, broń ...

Waga - mierzy, waży, ciężki, lekki ...

2. Analiza tekstu biblijnego Ef 6,10-18a

Czytając fragment Listu do Efezjan odczytujemy biblijne znaczenie wyrazów z ćw. 1 i wpisujemy na tablicy:

Zbroja = prawda, sprawiedliwość,

Tarcza = wiara,

Hełm, miecz = Słowo Boże,

Waga = odmierzanie dobra i zła.

Można wykorzystać pytania:

* W co ma być wyposażony chrześcijanin, stający do walki z szatanem?

* Co oznacza ten cały rycerski strój?

3. Medytacja obrazu św. Michała Archanioła, przedstawionego w rycerskiej zbroi z szatanem pod stopami.

4. Prezentacja multimedialna o św. Michale (www.michalitki.pl) lub wykład urozmaicony o św. Michale w Piśmie św. oraz o jego zadaniach. Pięć zadań św. Michała wypisujemy na 5 planszach np.

Przykładowa treść wykładu:

ŚWIĘTY MICHAŁ ARCHANIOŁ

z jez. hebrajskiego: mîka'el - znaczy Któż jak Bóg!

Słowo archanioł - znaczy "anioł wyższego rzędu, spełniający wobec ludzi nadzwyczajne posłannictwa."

Św. Michał Archanioł w Piśmie świętym.

- Dn 10,13 - w opisie historii Izraela z IV w przed Chrystusem, ukazany jako "jeden z pierwszych książąt", który przybywa z pomocą prorokowi. Wtedy to naród wybrany , wraz z prorokiem Danielem znajduje się w niewoli perskiej.

- Dn 10, 21 - przedstawiony jako szczególnie przywódca narodu wybranego, nazwany znów tytułem książę/wódz.

- Dn 12,1 - W wizji czasów ostatecznych, jawi się jako opiekun narodu wybranego, najwyższy przywódca wojsk anielskich, walczący z antychrystem o zbawienie ludu.

- Jud 9 - nazwany archaniołem, który toczy rozprawę z diabłem o ciało Mojżesza.

- Ap 12, 7nn - stoi na czele aniołów wiernych Bogu, zwycięża i wyrzuca z nieba

Smoka (szatana) i zbuntowanych aniołów.

Zadania Św. Michała Archanioła:

1. Boży wojownik w walce z szatanem.

Wzmianki o św. Michale w Piśmie św. określają go jako wojownika, który toczy walkę. W tradycji chrześcijańskiej otrzymuje tytuły: Księżę zastępów Niebieskich, Hetman hufców Anielskich, Chorąży Boga. Na obrazach i rzeźbach przedstawiany jest w rycerskiej zbroi, z ognistym mieczem i z szatanem pod stopami. Walczy pokorą i posłuszeństwem, z nieprzyjacielem Boga i ludzi: szatanem i jego zbuntowanymi aniołami.

2. obrońca Kościoła.

Jak w Starym Testamencie św. Michał bronił ludu wybranego Izraela, z którego narodził się Zbawiciel świata, Jezus Chrystus, tak obecnie jest opiekunem nowego Ludu Bożego, Kościoła świętego.

3. Obecny przed tronem Boga.

Św. Michał posiada szczególny przywilej służby przed tronem Majestatu Bożego. Stoi przed obliczem Boga, wielbiąc Go i oddając Mu cześć.

4. Patron dobrej śmierci.

Św. Michał Archanioł uważany jest za przewodnika dusz do nieba. W liturgii rzymskiej, we Mszy św. za zmarłych wołamy: "Panie Jezu Chryste, uwolnij dusze wiernych zmarłych od kar piekielnych, a św. Michał Archanioł, który obwieszcza Twą świętą wolę, niech je zaprowadzi do światłości wiecznej."

5. Uczestnik Bożego sądu nad człowiekiem.

Archanioł ten ma za zadanie składania na szali dobrych i złych uczynków dusz, stojących na Bożym sądzie. Dlatego też na wielu wyobrażeniach ikonograficznych trzyma w ręce wagę.

5. Praca w grupach z okienkiem informacyjnym.

Dzielimy klasę na 5 grup, każda grupa dostaje papier A3 lub A4, podzielony na 4 pola oraz mazaki. Grupy uzupełniają pola - czas ok. 15 min.

/ w tabeli;

1. Zadanie św. Michała Arch. /dzieci dostają treść na planszy)

2. Narysuj schemat graficzny tego zadania (w postaci symboli, znaków, rysunku)

3. Dokończ: "W tym zadaniu św. Michał jest jak.../żołnierz, opiekun, adorator Boga, opiekun, sędzia, przewodnik do Nieba);

4. Ułóż modlitwę do św. Michała Archanioła, związaną z jego zadaniem.

e) ZAKOŃCZENIE - ok. 13 min.,

- 1) Rozmowa kierowana - każda grupa przedstawia swoją planszę.
- 2) Modlitwa - dzieci czytają modlitwy, ułożone przez siebie w 4 okienku.
- 3) Zapis w zeszycie: 5 zadań św. Michała i treść modlitwy Leona XIII
(załącznik 4)

4) Zadanie domowe:

Na pamięć modlitwa Leona XIII lub opisz jedną sytuację, podczas której wzywam pomocy św. Michała Archanioła.

Załącznik 4. Modlitwa Leona XIII.

***"Święty Michale Archaniele, broń nas w walce,
przeciw niegodziwości i zasadzkom złego ducha bądź nam obroną.
Niech mu rozkaże Bóg, pokornie prosimy,
a Ty książę wojska niebieskiego, szatana i inne duchy złe,
które na zgubę dusz krążą po świecie,
mocą Bożą strąć do piekła. Amen."***